

JEGYZŐKÖNYV

Operációs Rendszerek BSc

2022. Tavasz féléves feladat

Készítette: Czikó Tivadar

Neptun kód: O2IXLB

IPC mechanizmusos feladat:

A feladat leírás:

Írjon egy C nyelvű programokat, ami:

Létrehoz egy üzenetsort, ebben az üzenetsorba betesz másodpercenként egy változót, ennek a változónak a kezdőértéke legyen az aktuális processz azonosítója a változó mindig beírás után növekedjen 2-vel. A másik program pedig: kiolvas.

A feladat elkészítésének lépései:

A feladat elkészítéséhez kettő c programra és egy header állományra lesz szükség. Az egy üzenetet küld a másik pedig kiolvassa, a végén pedig eltávolítja az üzenetsort. A header fájlban egy struktúrát definiáltam az üzenet létrehozásához, illetve az üzenet számát és hosszát is ebben határoztam meg.

Először a küldő programmal kezdem (msgsender.c). Első lépés egy kulcsot generálunk a queue id létrehozásához (queue.h). A 'queue.h' header állományra azért van szükség mert, ha egy szabadon választott számot használunk akkor van rá lehetőség, hogy összeütközésbe kerül más, nem ezzel problémával foglalkozó programmal.

Header állomány (queue.h):

```
#define ProjectId 123
#define PathName "queue.h"
#define MsgLen 50
#define MsgCount 10

typedef struct {
    int id;
    int value;
} queuedMessage;
```

Második lépésként létrehozunk egy üzenetsort, ahol a 0666 kapcsoló a hozzáférésért felelős a memóriaszegmenshez, míg az IPC_CREAT utasítást ad a rendszernek, hogy készítsen egy új memóriaszegmenst az osztott memóriának.

Következésképpen egy 'for' cikluson belül létrehozom a küldésre kész üzenetet. Itt a ciklus előre megadott értékig megy, azt végtelen ciklusra cserélve a program futásának leállításig történik. A küldendő üzenet a header fájlban létrehozásra került struktúra, ahol a value az aktuális processz értékével kezdődik, az id pedig a küldött üzenet sorszáma.

Ez után létrehozásra került a küldendő üzenet, az 'msgsnd' használatával küldöm, ahol az IPC_NOWAIT kapcsolót használtam arra az esetre, ha tele lenne az üzenetsor, akkor ne várakozzon tovább.

Üzenet küldő c program kódja (msgsender.c):

```
#include <stdio.h>
#include <sys/ipc.h>
#include <sys/msg.h>
```

```

#include <stdlib.h>
#include <string.h>
#include <unistd.h>
#include "queue.h"

void report_and_exit(const char* msg) {
    perror(msg);
    exit(-1); /* Hiba eseten killep */
}

int main() {
    int value;
    key_t key = ftok(PathName, ProjectId); /* kulcs generalasa*/
    if (key < 0) report_and_exit("Nem kaphato kulcsot!");

    int qid = msgget(key, 0666 | IPC_CREAT); /* generalt kulcs hasznalata queue
id kereshez*/
    if (qid < 0) report_and_exit("Nem kaphato queue id!");
    value = qid;
    int i;
    for (i = 0; i < MsgCount; i++) {
        /* uzenetsor generalasa, queuedMessage a queue.h fileban definialt
struktura */
        queuedMessage msg;
        msg.value = value;
        msg.id = i;

        /* uzenet kuldese */
        msgsnd(qid, &msg, sizeof(msg), IPC_NOWAIT); /* ha az uzenetsor tele, nem
ir uzenetet, hanem visszater a processz elejere */
        printf("%i Uzenet elkuldve! Ertek: %i\n", (int) msg.id, (int) msg.value);
        value = value + 2;
        sleep(1);
    }
    return 0;
}

```

Miután elküldtem az üzenetet, kiírom az elküldött üzenet tartalmát és értékét, majd növelem a változó értékét 2-vel és a program vár 1 másodpercet, ezután küldi a következő üzenetet.

Harmadik lépésként szükség van az üzenetek fogadására szolgáló programra. Ebben az esetben is szükségünk lesz kulcs generálásra, hogy azonosítani tudjuk az üzenetsort.

A fogadó program nem készít üzenetsort, amiatt megtevesztő lehet az IPC_CREAT kapcsoló, de ez azt jelent ebben az esetben, hogy ha szükséges elkészíti, egyébként csak hozzáfér.

Míg a küldő programnál az *'msgsnd'*-et használtuk addig, itt a *'msgrcv'*-et használtuk a fogadásra. itt a 0 kapcsoló az üzenetek fogadását, érkezési sorrendben hajtja végre, az MSG_NOERROR kapcsoló arra szolgál, hogy ha a kapott adat mérete nagyobb mint a megadott érték (msgsz), ne térjen vissza

hibával, az IPC_NOWAIT pedig azért, hogy ha nem érhető el az üzenet, ne várjon rá, hanem térjen vissza azonnal.

A(z) 'msgreceiver.c' futása hasonló a(z) 'msgsender.c' programéhoz, hogy itt is kiírja az üzenetben kapott értéket, majd 1 másodpercet vár és utána a következő üzenet fog érkezni.

A fogadó program végén, miután megkapta az összes értéket, szükséges eltávolítani az üzenetsort az 'msgctl' hívással.

Az fogadó c program kódja (msgreceiver.c):

```
#include <stdio.h>
#include <unistd.h>
#include <sys/ipc.h>
#include <sys/msg.h>
#include <stdlib.h>
#include "queue.h"

void report_and_exit(const char* msg) {
    perror(msg);
    exit(-1); /* hiba eseten kilep */
}

int main() {
    key_t key= ftok(PathName, ProjectId); /* kulcs az uzenetsor azonositasara */
    if (key < 0) report_and_exit("Nem kaphato kulcs!");

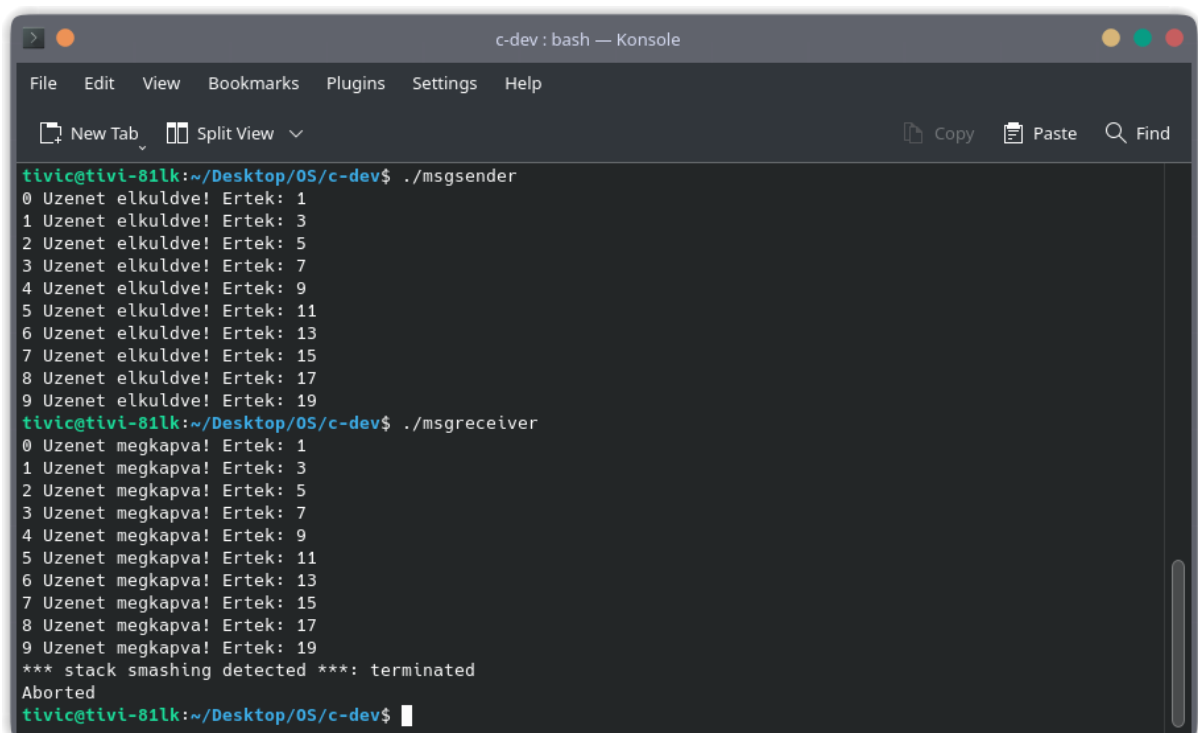
    int qid = msgget(key, 0666 | IPC_CREAT); /* eleri a qid-t, ha mar elkeszítve */
    if (qid < 0) report_and_exit("Nincs hozzaferes a sorhoz!");

    int i;
    for (i = 0; i < MsgCount; i++) {
        queuedMessage msg;
        if (msgrcv(qid, &msg, sizeof(msg), 0, MSG_NOERROR | IPC_NOWAIT) < 0)
            puts("Msgreceive problema!");
        printf("%i Uzenet megkapva! Ertek: %i\n", (int) msg.id, (int) msg.value);
        sleep(1);
    }

    /** uzenetsor eltavolítása **/
    if (msgctl(qid, IPC_RMID, NULL) < 0) /* NULL = 'no flags' */
        report_and_exit("Problema az uzenetsor eltavolitasaval!");

    return 0;
}
```

A futtatás eredménye:


```
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$ ./msgsender
0 Uzenet elkuldve! Ertek: 1
1 Uzenet elkuldve! Ertek: 3
2 Uzenet elkuldve! Ertek: 5
3 Uzenet elkuldve! Ertek: 7
4 Uzenet elkuldve! Ertek: 9
5 Uzenet elkuldve! Ertek: 11
6 Uzenet elkuldve! Ertek: 13
7 Uzenet elkuldve! Ertek: 15
8 Uzenet elkuldve! Ertek: 17
9 Uzenet elkuldve! Ertek: 19
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$ ./msgreceiver
0 Uzenet megkapva! Ertek: 1
1 Uzenet megkapva! Ertek: 3
2 Uzenet megkapva! Ertek: 5
3 Uzenet megkapva! Ertek: 7
4 Uzenet megkapva! Ertek: 9
5 Uzenet megkapva! Ertek: 11
6 Uzenet megkapva! Ertek: 13
7 Uzenet megkapva! Ertek: 15
8 Uzenet megkapva! Ertek: 17
9 Uzenet megkapva! Ertek: 19
*** stack smashing detected ***: terminated
Aborted
tivic@tivi-81lk:~/Desktop/OS/c-dev$
```

Ennél a képnél az látható, hogy először a futtató programot indítottam el, ahol ki is írja az elküldött értékeket, az alatta lévő pedig a fogadó program futása látható, ahol a kapott értékek és az üzenet sorszámát is kiírja. Miután megkapta az összes üzenetet, törli az üzenet sort és kilép.

OS algoritmusok:

A feladat leírása:

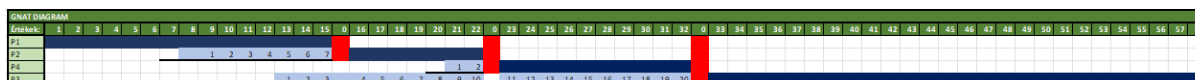
Adott az alábbi terhelés esetén a rendszer. Határozza meg az indulás, befejezés, várakozás/átlagos várakozás és körülfordulás/átlagos körül fordulás, válasz/átlagos válaszidő és a CPU kihasználtság értékeket az SJF ütemezési algoritmusok mellett! (cs: 0,1ms; sch: 0,1m)

	P1	P2	P3	P4
Érkezés	0	8	12	20
CPU idő	15	7	26	10
Indulás				
Befejezés				
Várakozás				

Ábrázolja Gantt diagram segítségével az aktív/várakozó processzek futásának menetét.

Első lépésben ábrázoltam a Gantt diagrammot, mert a későbbiekben sokat fog segíteni nekem a táblázat kitöltésében.

Az alábbi Gantt diagramot kaptuk:

A Gantt diagrammon ábrázoltuk a processzek futási idejét, várakozási és a 0,1 ms várakozási időt is minden processz váltása esetén.

Először Befejezési időt határoztam meg, amit a leolvastam a gantt diagramról, de máshonnan is meg lehet ezt határozni, a CPU időből.

Másodjára az indulási időt határoztam meg, úgy szintén a gantt diagramról leolvastam vagy a CPU idő segítségével kiszámolva.

SJF: 0,1	Érkezés	CPU idő	Indulás	Befejezés
P1	0	15	0	15
P2	8	14	15	22
P3	12	26	32	58
P4	20	10	22	32

Harmadjára a Körülfordulási időt és a várakozási időt határoztam meg. A körülfordulási időt úgy számoltam ki, hogy a CPU időt és a Várakozási időt összeadtam, mindegyiket a saját sorával.

A várakozási időt úgy határoztam meg, hogy leolvastam gantt diagram, a várakozási idő az az idő, ami az érkezési idő és az indulási idő közötti intervallum.

SJF: 0,1	Érkezés	CPU idő	Indulás	Befejezés	Várakozás	Körülfordulás	Válasz
P1	0	15	0	15	0	15	0
P2	8	14	15	22	7	14	7
P3	12	26	32	58	20	46	20
P4	20	10	22	32	2	12	2

Következőekben pedig kiszámoltam az alábbi algoritmusokat.

Algoritmus neve:	
CPU kihasználtság	99,315068
Körülfordulási idők átlaga	21,75
Várakozási idők átlaga	7,25
Válaszidők átlaga	7,25